

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta (VN/2801/2026)

RAKYL 15.04.2026

367/11.00.04/2026

Valmistelija

Ympäristöinsinööri Hanne Turunen
hanne.turunen@savonlinna.fi, p. 044 417 4690

Selostus

Ympäristöministeriö on 1.4.2026 pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle jätelain sekä harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 § muuttamisesta. Lausuntoa pyydetään annettavaksi 30.4.2026 mennessä ja ensisijaisesti lausuntopalvelun kautta.

Muutokset pohjautuvat mm. EU:n jätelainsäädännön asettamien tavoitteiden saavuttamiseen ja tähtäävät jätteiden kierrätyksen, lajittelun ja erilliskeräyksen parantamiseen. Jätelain muutosluonnoksessa mm. jätteet on lajiteltava järjestetyn erilliskeräyksen mukaisesti ja jäteneuvontaa ja -tiedotusta olisi lisättävä erityisesti uudelleenkäytön edistämiseksi, elintarvikejätteen määrän vähentämiseksi ja biojätteen erilliskeräyksen lisäämiseksi.

Kohtaan 122 § (tiedonsaantioikeus) lisätään Luonnonvarakeskukselle sekä Lupa- ja valvontavirastolle tiedonsaantioikeuksia. Kohtaa 124 § (tarkastukset ja valvontasuunnitelmat) esitetään laajennettavaksi siten, että valvontaviranomaisten on jatkossa suunnitelmallisesti ja asianmukaisesti tarkastettava myös ne laitokset ja yritykset, joissa erilliskerätään hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan jätettä.

Toimivalta

Hallintosääntö 6 §

Esittelijä

Rakennustarkastaja Karvinen Juha

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta kunnallisena jätehuollon valvontaviranomaisena antaa hallituksen esityksestä eduskunnalle jätelain muuttamiseksi alla olevan lausuntonsa.

Esitys jätelain muuttamiseksi on askel kohti aitoa kiertotaloutta ja siinä on useita kirjauksia esimerkiksi neuvonnan lisäämisestä ja sen vastuista, mikä on sinällään positiivista, joskin toteutunut monesti jo nykyisellään. Lautakunta haluaa nostaa kaksi asiaa esiin lausunnossaan.

Tiedonsaantioikeutta koskevassa kohdassa 122 § on ollut merkittävä puute valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeuksissa veronviranomaiselta, mikä on omiaan hankaloittamaan esimerkiksi jätelain mukaisten roskaantuneiden alueiden siivoukseen liittyviä virkatehtäviä. Jätelain tiedonsaantioikeutta koskevaan sääntelyyn tulisi ehdottomasti saada kirjaus, joka oikeuttaisi jätehuollon valvontaviranomaisen saamaan veroviranomaiselta myös salassa pidettäviä tietoja (joita verottajan antaman tiedon mukaan ovat kaikki verotusta varten annetut tiedot ja asiakirjat, kuten esimerkiksi kuolinpesien osakkaiden yhteystiedot) silloin, kun niitä tarvitaan valvontaviranomaisen toimivaltaan kuuluvien, jätelain mukaisten tehtävien hoitamiseen.

Luonnoksen mukainen 124 § lisää kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen työtehtäviä varsin merkittävästi, toisin kuin hallituksen esityksessä on arvioitu. Kunnallisen ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin ei ole aiemmin kuulunut hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan jätteiden erilliskeräyksen säännöllinen tarkastustoiminta eikä tätä ole aiemmin veloitettu sisällyttämään valvontasuunnitelmaan. Valvontaviranomaisella ei esimerkiksi ole rekisteriä / tietokantaa esityksen tarkoittamista yrityksistä ja toimijoista eikä myöskään resurssia ylläpitää tällaista tietokantaa, mikä olisi välttämätöntä, jotta valvonta kohdistuisi tasapuolisesti ja tiedot olisivat ajantasaiset.

Mikäli näin merkittävä lisäys kunnallisen ympäristönsuojeluviranomaisen työtehtäviin tehdään jo lain tasolla, tulee jätehuollon valvontaresurssiin osoittaa vastaava lisäys uusien tehtävien hoitamiseksi.

Päätös

Toimenpiteet

Ympäristöministeriö